



СИЛАБУС

навчальної дисципліни «ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ»

кафедра юридичної психології

Статус дисципліни – обов’язкова
Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти – магістр
Форми здобуття вищої освіти: заочна
Мова навчання – українська
Навчальний рік – 2025-2026
Форма підсумкового контролю – екзамен

Кудерміна Олена Іванівна

Доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри юридичної психології
профайл викладача:

<https://scholar.google.com/citations?user=5dOthMoAAAAJ&hl=ru>

Електронна адреса

E-mail: k015@naiau.kiev.ua

Розклад навчальних занять

Робоче місце: 326

Консультації

Очні:

(відповідно до графіка консультацій
науково-педагогічних працівників
кафедри) з 14:00 до 16:30

Онлайн:

електронною поштою, пн-пт з 9:00 до
16:00

Сторінка дистанційного курсу

<https://dn.navs.edu.ua/login/index.php>

1. Коротка анотація до навчальної дисципліни.

Юридична психологія – самостійна галузь знання на межі психології та юриспруденції. Вона вивчає психологічні явища, механізми та закономірності, пов'язані з правом, його виникненням, застосуванням і впливом у цілісній системі «людина – суспільство – право». В центрі її уваги знаходяться психологічні аспекти особистості, поведінки та діяльності у сфері права, оскільки саме право – результат людської діяльності, звернений, передусім, до особистості. Особистість – безпосередній учасник реально існуючих суспільних відносин; вона стає стороною правових відносин у всій їх різноманітності (цивільних, кримінальних, сімейних та ін.) у зв'язку чи з приводу фактів, що набувають конкретного юридичного значення стосовно даного випадку.

Юридична психологія, як будь-яка прикладна наука, має на меті конкретизацію та поглиблення знань щодо певного виду діяльності, у даному випадку – юридичної. Юридична наука і практика, користуючись психологічними знаннями, не перестають бути юридичною галуззю. Юридична психологія, у свою чергу, вивчає психічні явища, процеси, закономірності, що виникають у полі правоохоронної та правозастосовної діяльності, специфіку психологічного змісту права, його інститутів та категорій. Психологічна предметність юридичної психології невіддільна від предметності юриспруденції, вони інтегративно пов'язані між собою, визначаючи різні аспекти одних і тих же явищ особистості, поведінки і діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: «Загальна психологія», «Соціальна психологія», «Юридична психологія», «Актуальні проблеми кримінальної психології», «Актуальні проблеми правової психології».

Зміст навчальної дисципліни реалізується через викладання наступних тем:

1. Теоретико-методологічні засади юридичної психології.
2. Кримінальна психологія.
3. Психологія юридичної діяльності.

2. Мета та цілі навчальної дисципліни.

Метою дисципліни «Теоретико-методологічні проблеми юридичної психології» є формування у здобувачів вищої освіти наукових знань щодо основних понять, категорій і системи юридичної психології, її методологічних основ і методів, які використовуються на практиці; загально-психологічних і соціально-психологічних основ для застосування психологічних знань в юридичній діяльності; правової соціалізації особистості, чинників і умов формування правосвідомості; психологічних аспектів криміналізації особистості, механізмів злочинної поведінки і особистості злочинця; психологічних проблем у діяльності юриста.

Цілі дисципліни: у соціальному плані – захищеність та безпека громадян, формування і зміцнення позитивного іміджу правоохоронця; у

професійному плані – підвищення ефективності службової діяльності; у особистісному плані – збереження психологічного і психічного здоров'я працівників, забезпечення їх професійного довголіття.

3. Формат навчальної дисципліни. Заочний.

4. Результати навчання. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

1) *на понятійному рівні:* теоретико-методологічні засади юридичної психології; категорійно-понятійний апарат науки, її специфіку та закономірності функціонування в сфері суспільно-правових відносин та правової поведінки; методологічні принципи юридичної психології; основи етичної поведінки у професійній діяльності;

2) *на фундаментальному рівні:* психологічні особливості особистості правопорушника та злочинних груп; закономірності психології професійного спілкування юристів; психологічні особливості діяльності юриста, психологію окремих слідчих дій, методи та прийоми психологічного впливу на об'єкти професійної діяльності; механізми та закономірності злочинної поведінки; психологічні особливості процесу формування злочинного мотиву;

3) *на практично-творчому рівні:* тактичні прийоми встановлення контакту із співрозмовником; основи складання психологічного портрету злочинця; особливості призначення судово-психологічної експертизи;

вміти:

1) *на репродуктивному рівні:* запам'ятовувати та відтворювати навчальний матеріал; визначати індивідуально-психологічні якості об'єктів професійної діяльності; застосовувати знання з юридичної психології у професійній діяльності;

2) *на алгоритмічному рівні:* аналізувати психологічний стан об'єкта діяльності, методи і прийоми професійного впливу на нього; формулювати запитання до психолога-експерта; визначати механізми злочинної поведінки; аналізувати практичні ситуації професійної діяльності та визначати їх психологічні чинники; складати орієнтовний психологічний портрет правопорушників з різною антисуспільною спрямованістю;

3) *на творчо-евристичному рівні:* орієнтуватися у складних професійних ситуаціях, знаходити нестандартні шляхи їх вирішення; продукувати декілька версій певної події та обирати найбільш доцільну; перетворювати отримані знання на нові ідеї, погляди.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

Програмні результати навчання:

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин/ 4 кредити ECTS.

Види занять, за допомогою яких формуються програмні результати навчання: лекційні та семінарські заняття.

Мова навчання: українська мова.

5. Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	8 год.
семінарські заняття / практичні	10/- год.
самостійна робота	102 год.

6. Ознаки навчальної дисципліни:

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Рік навчання	Нормативний/ Вибірковий
2025	1	Психологія	1МАГ	Нормативний (Н)

Забезпечуючі дисципліни: загальна психологія, соціальна психологія, вікова психологія, юридична психологія, філософія.

7. Пререквізити: «Професійна деформація особистості», «Методи психотерапевтичної роботи», «Актуальні проблеми слідчої психології», «Актуальні проблеми судової психології», «Актуальні психологічні проблеми профілактичної діяльності».

8. Технічне та програмне забезпечення/обладнання: комп'ютер, проектор

9. Політики курсу: згідно з «ПОЛОЖЕННЯМ про академічну доброчесність у Національній академії внутрішніх справ» (затверджено Рішенням Вченої ради НАВС від 27 березня 2018 р., протокол № 5; уведено в дію Наказом НАВС від 30.03.2018 № 422)

10. Схема навчальної дисципліни

Тема заняття, кількість годин, план заняття, тези	Вид навчального заняття	Необхідне обладнання	Ресурси в інтернеті, література	Права та обов'язки здобувачів під час проведення навчального заняття	Перелік необхідних завдань, які мають виконати здобувачі на занятті	Бал (оцінки)	Примітки
Тема1 Теоретико-методологічні засади юридичної психології. Тема2 Кримінальна психологія. Тема 3 Психологія юридичної діяльності.	Лекційні, семінарські заняття, самостійна робота	Ноутбук, проектор	Ресурси в інтернеті, література	Навчання впродовж життя якісні освітні послуги; справедливе та об'єктивне виконувати вимоги освітньої програми поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм тощо	Розглянути, вивчити питання тем, аналізувати, готувати реферати доповіді.		

11. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<i>участь в роботі впродовж семестру/залік - 60/40</i>
Вимоги до письмової роботи (за умови наявності)	<i>вибір тематики відбувається під час занять.</i>
Семінарські заняття	<i>під час проведення семінарів здобувачі працюють у такому форматі, а саме: аналізує, розглядає, систематизує отриманні знання. ...</i>
Умови допуску до підсумкового контролю	<i>за умови виконання визначеного науково-педагогічним працівником обсягу.</i>

ПЛАН-КОНСПЕКТ ПРОВЕДЕННЯ лекційних та семінарських занять.

Лекція – 2

Семінарське заняття – 2

Тема 1. Теоретико-методологічні засади юридичної психології.

Навчальна мета: Формування поняттєво-категоріального апарату в межах теми, а також систематизованих стійких знань слухачів про взаємозв'язок юриспруденції та психології в культурно-історичному контексті, оволодіння знаннями про предмет та методи юридичної психології, етапи її розвитку та особливості сучасного розвитку як наукової та прикладної галузі.

Виховна мета: сприяти формуванню наукового світогляду.

Розвивальна мета: Розвивати професійне мислення, прагнення до постійного самовдосконалення, самоосвіти.

Навчальний час: 4 год.

Навчальне обладнання, ТЗН: мультимедійний проектор, комп'ютер.

Наочні засоби: малюнки та схеми, мультимедійні презентації.

Міжпредметні та міждисциплінарні зв'язки: загальна психологія, соціальна психологія, юридична психологія.

Навчальні питання:

1. Загальна характеристика юридичної психології: об'єкт, предмет, категорії та поняття, структура юридичної психології.
2. Періодизація розвитку юридичної психології.
3. Методологія юридичної психології.

Література:

1. Юридична психологія: підручник / Александров Д.О., Андросюк В.Г., Казміренко Л.І. та ін.; заг. ред. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсєєва. Вид. 2-е, доопр. та доп. К.: КНТ, 2008. 352 с.
2. Юридична психологія. Альбом схем з коментарями / Александров Д.О., Андросюк В.Г., Казміренко Л.І. та ін.; заг. ред. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсєєва. Вид. 3-є, доопр. та доп. К.: КНТ, 2008. 152 с.
3. Юридична психологія: словник / Александров Д.О., Андросюк В.Г., Казміренко Л.І. та ін.; заг. ред. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсєєва. Вид. 2-ге, уточ. та доп. К.: КНТ, 2008. – 224 с.
4. Психологія слідчої діяльності: навчальний посібник / В.Г. Андросюк, О.М. Корнєв, О.І. Кудерміна та ін.; за заг. ред. Л.І. Казміренко. К.: Правова єдність, 2009. 200 с.
5. Юридична психологія: практикум / за заг. ред. Л.І. Казміренко. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. 190 с.
6. Психологічні детермінанти вчинення вандалізму неповнолітніми / Юсупов В.В., Александров Д.О., Казміренко Л.І. та ін.; метод. рек. К.: НАВС, 2012. 56 с.
7. Юридична психологія: навчальний посібник [електронне видання]

/ М.О. Оксютювич, В.В. Коширець, А.Б. Мудрик. Житомир, Житомирська політехніка, 2024. 161 с.

8. Юридична психологія : навчально-методичний посібник / Г. В. Мухіна ; за заг. ред. В. М. Бесчастного. – Київ: ВД «Дакор», 2019. – 236 с.

9. Кацавець Р. С. Юридична психологія. Навч. посіб. 3-тє вид., доповн. Київ: Алерта, 2023. 294 с.

10. Юридична психологія. 2-ге вид. перероблене та доповнене: навч. посібник / В. Й. Бочелюк, М. С. Панов, С. Ф. Денисов, А. В. Турубарова. — Київ: Вид. «КНТ», 2024. 410 с.

Методичні поради з викладання теми:

До першого питання: Загальна характеристика юридичної психології: об'єкт, предмет, методи, принципи, категорії та поняття, термінологія. Сучасне визначення юридичної психології як галузі психології. Структура юридичної психології. Місце юридичної психології у системі психологічної науки. Зв'язок юридичної психології з іншими галузями психології та правознавством. Об'єкт, предмет та основні категорії юридичної психології. Структура та основні напрями сучасної юридичної психології.

До другого питання: Періодизація розвитку юридичної психології. Характеристика ранньої історії юридичної психології. Становлення юридичної психології як самостійної науки. Розвиток юридичної психології у 60-90 роки ХХ ст. (А.В. Дулов, В.Л. Васильєв, О.Р. Ратінов, О.М. Столяренко, В.О. Коновалова, М.В. Костицький та ін.). Особливості сучасного стану вітчизняної юридичної психології (В.Г. Андросюк, Л.І. Казміренко, О.І. Кудерміна, В.С. Медведєв, О.М. Цільмак та ін.). Перспективи розвитку юридичної психології в Україні в ХХІ ст.

До третього питання. Методологія юридичної психології. Принципи та методи юридичної психології. Особливості проведення наукових досліджень у площині юридичної психології.

Лекція – 2

Семінарське заняття – 4

Тема 2. Кримінальна психологія

Навчальна мета: Формування поняттєво-категоріального апарату в межах теми, а також систематизованих стійких знань слухачів про становлення кримінальної психології як напряму юридичної, існуючи біологізаторські та соціологізаторські концепції формування особистості злочинця, формування антисуспільної спрямованості та типів злочинних особистостей, групу як елементу кримінального середовища, основні особливості натовпу та сутність пенітенціарної психології.

Виховна мета: сприяти формуванню наукового світогляду.

Розвивальна мета: Розвивати професійне мислення, прагнення до постійного самовдосконалення, самоосвіти.

Навчальний час: 6 год.

Навчальне обладнання, ТЗН: мультимедійний проектор, комп'ютер.

Наочні засоби: малюнки та схеми, мультимедійні презентації.

Міжпредметні та міждисциплінарні зв'язки: загальна психологія, соціальна психологія, юридична психологія.

Навчальні питання:

1. Особистість як суб'єкт злочину. Типи злочинних особистостей, підстави для їх виділення.
2. Група як елемент кримінального середовища, основні різновиди груп.
3. Психологічна характеристика натовпу.
4. Пенітенціарна психологія: предмет та завдання.

Література:

1. Юридична психологія: підручник / Александров Д.О., Андросюк В.Г., Казміренко Л.І. та ін.; заг. ред. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсєєва. Вид. 2-е, доопр. та доп. К.: КНТ, 2008. 352 с.
2. Юридична психологія. Альбом схем з коментарями / Александров Д.О., Андросюк В.Г., Казміренко Л.І. та ін.; заг. ред. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсєєва. Вид. 3-є, доопр. та доп. К.: КНТ, 2008. 152 с.
3. Юридична психологія: словник / Александров Д.О., Андросюк В.Г., Казміренко Л.І. та ін.; заг. ред. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсєєва. Вид. 2-ге, уточ. та доп. К.: КНТ, 2008. – 224 с.
4. Юридична психологія: практикум / за заг. ред. Л.І. Казміренко. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. 190 с.
5. Юридична психологія: навчальний посібник [електронне видання]
/ М.О. Оксютрович, В.В. Коширець, А.Б. Мудрик. Житомир, Житомирська політехніка, 2024. 161 с.
6. Юридична психологія : навчально-методичний посібник / Г. В. Мухіна ; за заг. ред. В. М. Бесчастного.– Київ: ВД «Дакор», 2019. – 236 с.
7. Кацавець Р. С. Юридична психологія. Навч. посіб. 3-тє вид., доповн. Київ: Алерта, 2023. 294 с.
8. Юридична психологія. 2-ге вид. перероблене та доповнене: навч. посібник / В. Й. Бочелюк, М. С. Панов, С. Ф. Денисов, А. В. Турубарова. — Київ: Вид. «КНТ», 2024. 410 с.
9. Будіянський М. Ф. Кримінальна психологія. Навчальний посібник / М. Ф. Будіянський. – К.: Фенікс, 2011. – 382 с.
10. Гарькавець С. О. Проблема віктимності особистості та її психологічні класифікації / С. О. Гарькавець // Теоретичні і прикладні проблеми психології. - 2019. - № 2. - С. 79-90.
11. Кацавець Р. С. Кримінальна психологія : навч. посіб. Вид., 2-ге, допов. Київ: Алерта, 2022. 152 с.
12. Шепітько В. Ю., Коновалова В. О. Юридична психологія : підручник. 3-тє вид., переробл. і доповн. Харків : Право, 2019. 288 с.
13. Юридична психологія / за заг. редакцією О.М. Бандурки / Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : Майдан, 2018. 683 с.

Методичні поради з викладання теми:

До першого питання: Особистість як суб'єкт злочину. Психологічні характеристики особистості, які впливають на вчинення злочину. Категорії «особистість, яка вчинила злочин» та «злочинна особистість (особистість злочинця)». Типи злочинних особистостей, підстави для їх виділення.

Психологічний портрет злочинної особистості насильницького типу. Психологічний портрет злочинності особистості корисливого типу, основні види корисливого мотиву.

До другого питання: Група як елемент кримінального середовища, основні різновиди груп. Кримінально-психологічна типологія груп, що вчиняють злочини. Психологічна характеристика і особливості окремих різновидів злочинних груп.

Організованість як визначальна ознака злочинної групи, основні психологічні характеристики організованої злочинної групи.

До третього питання: Психологічна характеристика основних різновидів натовпу. Психологічна характеристика чинників, що впливають на формування агресивного натовпу. Закономірності динаміки психіки людини в натовпі.

До четвертого питання: Пенітенціарна психологія: предмет та завдання. Психологічні особливості особистості в умовах позбавлення її волі. Психологічна характеристика особистості засуджених. Психологічна типологія засуджених. Психологічні особливості мікросередовища засуджених.

Лекція – 4

Семінарське заняття – 4

Тема 3. Психологія юридичної діяльності

Навчальна мета: Формування поняттєво-категоріального апарату в межах теми, а також систематизованих стійких знань слухачів про структуру юридичної діяльності та основні її психологічні характеристики пов'язані з реалізацією в системі «Людина – Суспільство – Право», психологічний розвиток, формування та деформацію правника, основні форми та напрями використання спеціальних психологічних знань в юридичній діяльності.

Виховна мета: сприяти формуванню наукового світогляду.

Розвивальна мета: Розвивати професійне мислення, прагнення до постійного самовдосконалення, самоосвіти.

Навчальний час: 8 год.

Навчальне обладнання, ТЗН: мультимедійний проектор, комп'ютер.

Наочні засоби: малюнки та схеми, мультимедійні презентації.

Міжпредметні та міждисциплінарні зв'язки: загальна психологія, соціальна психологія, юридична психологія.

Навчальні питання:

1. Психологічна структура та характеристика юридичної діяльності.
2. Психологія особистості юриста.
3. Напрями та форми використання спеціальних психологічних знань в юридичній діяльності.

Література:

1. Юридична психологія: підручник / Александров Д.О., Андросюк В.Г., Казміренко Л.І. та ін.; заг. ред. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсєєва. Вид. 2-е, доопр. та доп. К.: КНТ, 2008. 352 с.
2. Юридична психологія. Альбом схем з коментарями / Александров Д.О., Андросюк В.Г., Казміренко Л.І. та ін.; заг. ред. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсєєва. Вид. 3-є, доопр. та доп. К.: КНТ, 2008. 152 с.
3. Юридична психологія: словник / Александров Д.О., Андросюк В.Г., Казміренко Л.І. та ін.; заг. ред. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсєєва. Вид. 2-ге, уточ. та доп. К.: КНТ, 2008. – 224 с.
4. Юридична психологія: практикум / за заг. ред. Л.І. Казміренко. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. 190 с.
5. Юридична психологія: навчальний посібник [електронне видання]
/ М.О. Оксютювич, В.В. Коширець, А.Б. Мудрик. Житомир, Житомирська політехніка, 2024. 161 с.
6. Юридична психологія : навчально-методичний посібник / Г. В. Мухіна ; за заг. ред. В. М. Бесчастного.– Київ: ВД «Дакор», 2019. – 236 с.
7. Кацавець Р. С. Юридична психологія. Навч. посіб. 3-тє вид., доповн. Київ: Алерта, 2023. 294 с.
8. Юридична психологія. 2-ге вид. перероблене та доповнене: навч. посібник / В. Й. Бочелюк, М. С. Панов, С. Ф. Денисов, А. В. Турубарова. — Київ: Вид. «КНТ», 2024. 410 с.

Методичні поради з викладання теми:

До першого питання: Психологічна структура юридичної діяльності. Психологічна характеристика юридичної діяльності. Специфіка пізнавальної діяльності юриста. Особливості професійної комунікації та основні елементи комунікативної діяльності. Особливості здійснення юридичної праці, що визначають необхідність організаційної діяльності. Види профілактичного впливу та їх основні групи. Психологічні чинники засвідчувальної діяльності.

До другого питання: Психологія особистості юриста. Психологічний розвиток, формування та деформація фахівця. Психологічна сутність професійної деформації. Основні сфери прояву професійної деформації. Психологічна характеристика основних груп детермінант професійної деформації. Система профілактики та корекції професійної деформації.

До третього питання: Основні напрями і форми використання психологічних знань в юридичній діяльності. Поняття використання спеціальних психологічних знань у формі: консультації, участі спеціаліста та експерта-психолога. Судово-психологічна експертиза: об'єкт, методи, межі. Сфери компетенції судово-психологічної експертизи. Види судово-психологічної експертизи. Підстави для призначення судово-психологічної експертизи. Комплексні судово-психологічні експертизи.

Вимоги до організації самостійної роботи студентів та структура навчальних завдань визначаються робочими навчальними програмами дисципліни.

Основними завданнями самостійної роботи студентів є підготовка і виконання поточних навчальних завдань, а також самостійне вивчення окремих питань дисципліни.

Самостійна робота передбачає також підготовку доповідей за наступними темами:

1. Основні рівні інтеграції юриспруденції та психологічної науки.
2. Методологічні засади юридичної психології.
3. Основні напрями сучасної юридичної психології в Україні.
4. Суспільно-історичний характер свідомості. Особистість як суб'єкт права та об'єкт дослідження в юридичній психології.
5. Психологічна характеристика особистості злочинця та основні чинники її формування.
6. Роль соціального і біологічного чинників у формуванні делінквентної поведінки.
7. Структура особистості злочинця.
8. Психологічна характеристика етапів формування злочинної поведінки особистості.
9. Психологічні особливості різних видів злочинних груп: групи насильницької спрямованості.
10. Врахування психологічних чинників у боротьбі з груповою злочинністю.
11. Специфіка та основні види масовидних форм вияву активності громадян.
12. Психологічна характеристика основних різновидів масових скупчень громадян.
13. Основні напрямки і форми використання психологічних знань у слідчій діяльності.
14. Особливості комунікації та основні елементи комунікативної діяльності юриста.
15. Вплив психологічних станів на ефективність діяльності слідчого.
16. Основні напрямки і форми використання психологічних знань в слідчій діяльності.
17. Загальні та специфічні психологічні чинники слідчої діяльності.
18. Психологічні закономірності слідчої діяльності.
19. Вимоги слідчої діяльності до особистості.
20. Психологічна підготовленість адвоката та її основні складові.

Самостійна робота передбачає також підготовку відповідей на наступні запитання.

Орієнтовний перелік питань до підсумкового контролю.

1. Психологія і юриспруденція як джерела юридичної психології.
2. Зв'язок юридичної психології з філософськими, юридичними, психологічними та іншими науками.
3. Об'єкт і предмет юридичної психології.
4. Категорії та поняття юридичної психології.

5. Система та структура юридичної психології, її гносеологічні, теоретичні та практичні завдання.
6. Етапи розвитку юридичної психології. Історія розвитку юридичної психології в Україні.
7. Розвиток психологічних ідей в кримінології (І. Гофбауер, Г. Грос, М. М. Гернет).
8. Юридична психологія та антропологія (Ч. Ломброзо, О. Ф. Лазурський, У. Кречмер, У. Шелдон).
9. Психологічна теорія права (Л. Петражицький).
10. Юридична психологія та соціологія (Е. Дюркгейм, Г. Лебон, Г. Тард).
11. Принципи юридичної психології.
12. Методи юридичної психології.
13. Правові та етичні межі застосування психологічного впливу в правоохоронній та правозастосовній діяльності.
14. Соціальні норми та їх властивості. Функції соціальних норм.
15. Основні види нормативних систем та їх характеристика.
16. Психологічні аспекти правової поведінки.
17. Загальні ознаки правової поведінки.
18. Правосвідомість: ознаки та різновиди.
19. Дефекти правосвідомості.
20. Психологічні аспекти правової соціалізації особистості.
21. Типи та механізми соціалізації.
22. Етапи соціалізації. Асоціалізація, десоціалізація, ресоціалізація.
23. Шляхи засвоєння правових норм і цінностей.
24. Психологічна характеристика девіантної поведінки.
25. Різновиди девіантної поведінки. Делінквентна поведінка.
26. Поняття особистості злочинця та основні детермінанти її формування.
27. Роль біологічного і соціального у формуванні особистості злочинця.
28. Біологізаторські концепції особистості злочинця (антропологічна, конституціональна, генетична, фрейдизм, аналітична психологія К. Юнга).
29. Соціологізаторські концепції особистості злочинця (індивідуальна психологія А. Адлера, теорія диференційного зв'язку, теорія аномії, теорія субкультур, теорія стигматизації).
30. Типи злочинців.
31. Структура особистості злочинця.
32. Спрямованість особи злочинця та її різновиди.
33. Психологічні особливості злочинців різних категорій.
34. Злочинна поведінка та механізми її формування.
35. Етапи формування злочинної поведінки.
36. Мотиви та мотивація при вчиненні злочину. Мета злочинної поведінки. Структура прийняття рішення про вчинення злочину.
37. Специфіка соціально-психологічних явищ, їх відмінність від явищ індивідуально-психологічних.

38. Основні види соціально-психологічних явищ. Врахування соціально-психологічних явищ у правоохоронній діяльності.
39. Соціальна група та її основні ознаки.
40. Психологічні чинники, що обумовлюють суспільну небезпечність злочинних груп.
41. Поняття злочинної групи та її психологічна характеристика.
42. Причини об'єднання осіб у злочинну групу.
43. Закономірності функціонування злочинних груп.
44. Психологічні особливості різновидів злочинних груп.
45. Психологія масової поведінки.
46. Чинники, що впливають на формування натовпу.
47. Натовп, його різновиди і особливості.
48. Склад натовпу та основні етапи його розвитку.
49. Психологічні особливості діяльності працівників правоохоронних органів при попередженні та виникненні масових заворушень.
50. Адаптивна і дезадаптивна поведінка: причини і умови прояву.
51. Психоемоційна напруженість в екстремальній ситуації. Основні різновиди деструктивних станів психоемоційної напруженості, їх особливості.
52. Психологічна готовність правоохоронця до дій в екстремальних умовах та її структурні компоненти. Психологічна підготовленість до екстремальних ситуацій службової діяльності, шляхи та напрями її формування.
53. Юридична діяльність як різновид трудової діяльності, її диференціація за профілем та суб'єктами діяльності.
54. Характеристика основних компонентів структури юридичної діяльності.
55. Характеристика допоміжних компонентів структури юридичної діяльності.
56. Пізнавальна діяльність юриста як вирішення пізнавальних завдань. Елементи та етапи планування юридичної діяльності.
57. Особливості комунікації та основні елементи комунікативної діяльності.
58. Особливості здійснення юридичної праці, що визначають необхідність організаційної діяльності.
59. Види профілактичного впливу та їх основні групи.
60. Психологічні чинники засвідчувальної діяльності.
61. Психологічні особливості юридичної діяльності.
62. Проблема професійної придатності юриста до діяльності.
63. Психологічний розвиток, формування та деформація фахівця.
64. Психологічна сутність професійної деформації.
65. Психологічна характеристика основних груп детермінант професійної деформації.
66. Вплив професійної деформації на ефективність виконання діяльності.
67. Система профілактики та корекції професійної деформації.

- 68.Форми використання спеціальних психологічних знань в юрисдикційному процесі: консультація, участь спеціаліста, судово-психологічна експертиза.
- 69.Об'єкт судово-психологічної експертизи та підстави для її призначення.
- 70.Межі компетенції судово-психологічної експертизи.
- 71.Види судово-психологічної експертизи: експертиза неповнолітніх;
- 72.Види судово-психологічної експертизи: експертиза особистих властивостей, основних мотивів поведінки, закріплених у життєдіяльності суб'єкта, та рівня його інтелектуального розвитку;
- 73.Види судово-психологічної експертизи: експертиза особливих емоційних станів.
- 74.Загальна характеристика комплексних судово-психологічних експертиз.
- 75.Характеристика комплексної судової психолого-психіатричної експертизи.
- 76.Характеристика комплексної судової психолого-медичної експертизи.
- 77.Характеристика комплексної судової психолого-технічної експертизи.
- 78.Характеристика комплексної судової психолого-лінгвістичної експертизи.
- 79.Характеристика комплексної судової психолого-педагогічної експертизи.
- 80.Організаційно-правові засади судово-психологічної експертизи.
- 81.Структура висновку судово-психологічної експертизи.
- 82.Права та обов'язки експертів. Права та обов'язки підекспертних осіб.
- 83.Предмет та завдання пенітенціарної психології. Психологічна служба в установах відбuvання покарань.
- 84.Психологічні засади та принципи організації роботи з засудженими.
- 85.Психокорекційна робота в установах відбuvання покарань. Методи психологічного впливу на засуджених.
- 86.Психологічна характеристика особистості засуджених та їх адаптаційних можливостей.
- 87.Емоційні стани засуджених та чинники, що їх визначають. Види адаптації в установах виконання покарань.
- 88.Динаміка особистості в умовах позбавлення свободи. Основні типи особистості засуджених.
- 89.Психологічні особливості мікросередовища засуджених. Субкультура установ відбuvання покарань.
- 90.Стратифікація засуджених. Психологічні особливості малих груп в середовищі засуджених

Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Поточний контроль –60			Підсумковий контроль	Сума
Розділ 1			40	100
T1	T2	T3		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

Силабус схвалено на засіданні кафедри юридичної психології
протокол від 03.07.2025 року № 19

Завідувач кафедри

 Іван ОХРИМЕНКО

Підпис автора силабусу

 Олена КУДЕРМІНА